

Van leerbedrijf naar loopbaan

Inzichten in de mate waarin mbo'ers bij een leerbedrijf zijn blijven werken na het behalen van het diploma

Zoetermeer, 16 januari 2025

samenwerking
beroepsonderwijs
bedrijfsleven
maakt werk van praktijkleren

Inhoud

1 Achtergrond	3
1.1 Methoden	3
1.2 Kanttekeningen	4
1.3 Vergelijking eerdere resultaten	5
1.4 Aanvullend dashboard	5
2 Resultaten	6
2.1 Overkoepelende inzichten en ontwikkelingen	6
2.2 Verschillen in het aandeel dat één jaar na diplomeren bij het leerbedrijf is blijven werken	7
2.3 Verschillen in het aandeel dat na een jaar het leerbedrijf heeft verlaten	9
3 Bibliografie	11
4 Bijlagen	12
4.1 Onderzoeksverantwoording SEO	12
4.2 Tabellen	17

1 Achtergrond

Tijdens hun mbo-opleiding doen studenten praktische werkervaring op bij een erkend leerbedrijf. Dit biedt hen niet alleen vakinhoudelijke kennis, maar ook een kans op een baan direct na het behalen van het diploma. Voor leerbedrijven kan het aanbieden van een leerwerkplek een effectieve manier zijn om personeel te werven, op te leiden en in dienst te houden, wat in tijden van arbeidskrapte bijzonder waardevol kan zijn.

Hoeveel mbo'ers na diplomering zijn blijven werken bij het bedrijf waar ze stage hebben gelopen of een leerbaan hadden, is nuttige informatie voor studenten en bedrijven. Deze informatie wordt door SBB gebruikt om te bepalen hoe makkelijk of moeilijk het voor recent gediplomeerden is om een baan te vinden die aansluit op hun opleiding. Het wordt gebruikt om de indicator Baankans te berekenen. Deze indicator is o.a. te vinden op KiesMBO.

Dit rapport beschrijft welk aandeel gediplomeerden na hun opleiding in dienst is getreden bij hun leerbedrijf en hoe dat tussen opleidingen verschilt. Dit biedt dit inzicht in de mate waarin leerbedrijven fungeren als route naar werk, wat kan bijdragen aan het optimaliseren van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

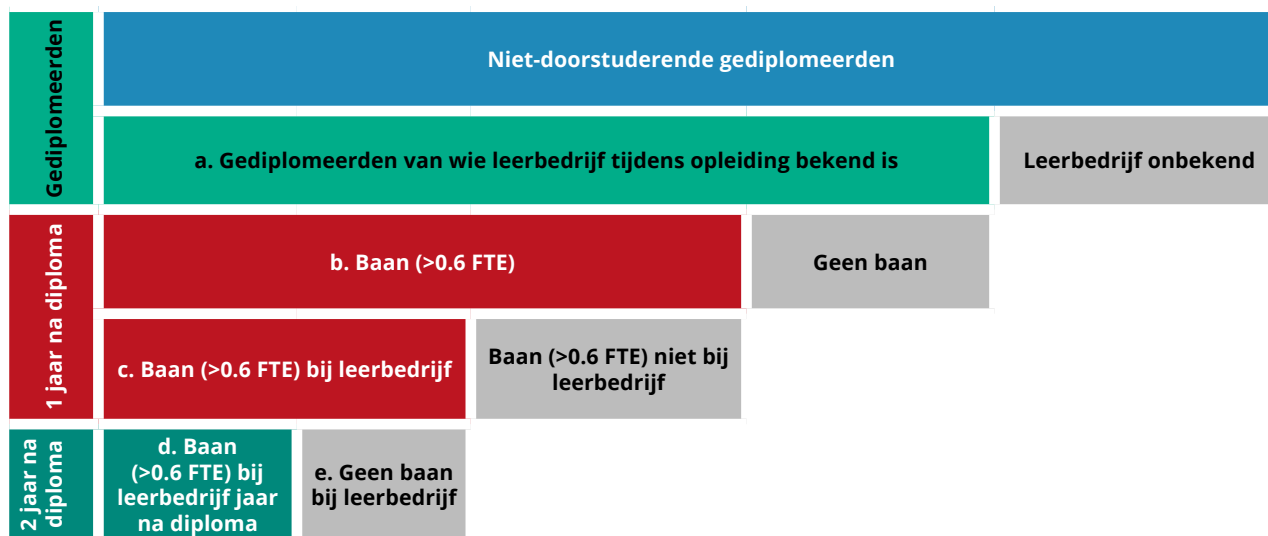
De analyses in dit rapport beschrijven de feiten zoals die bij CBS zijn geregistreerd. Een belangrijke kanttekening bij de interpretatie van de resultaten is dat het niet per se wenselijk of onwenselijk is dat gediplomeerden bij hun leerbedrijf blijven werken. Ook biedt dit rapport geen verklaring waarom gediplomeerden wel of niet bij hun leerbedrijf zijn gebleven. Een hoger of lager percentage blijvenden zegt daarom niets over de kwaliteit van de gediplomeerden en leerbedrijven.

1.1 Methoden

Dit rapport maakt gebruik van CBS-microdata. Op basis van onderwijsinschrijvingen van DUO en arbeidsmarktgegevens uit de polisadministratie van het UWV is voor mbo-gediplomeerden die niet verder zijn gaan studeren van niveau 2 tot en met 4 uit de diplomajaren 2017/2018 tot 2021/2022 in kaart gebracht: (a) van hoeveel gediplomeerden het leerbedrijf bekend is, (b) hoeveel van hen één jaar na diplomering een betaalde baan hadden, (c) hoeveel er dat jaar specifiek werkzaam waren bij het leerbedrijf waar ze tijdens hun opleiding een stage (bol) of leerwerkplek (bbl) hadden, (d) hoeveel gediplomeerden twee jaar na diplomering bij hun voormalig leerbedrijf werkten en (e) hoeveel dit is afgenomen ten opzichte van één jaar na diplomeren. Een schematisch overzicht van de opbouw en inhoud van gebruikte aantallen is te zien in Figuur 1.

De informatie is op verschillende niveaus verzameld (per kwalificatie, sectorkamer, leerweg, niveau). De werkzaamheden zijn uitgevoerd door SEO in opdracht van SBB. Voor meer informatie over de gebruikte data en methodologie, inclusief de wijze waarop gegevens zijn verzameld en geanalyseerd, zie de onderzoeksverantwoording van SEO in Bijlage 1.

Figuur 1 **Schematische weergave gebruikte aantallen**

Op basis van deze gegevens zijn twee percentages berekend die in dit rapport worden besproken:

% werkte één jaar na diplomeren bij leerbedrijf: het percentage gediplomeerden dat één jaar na het behalen van hun diploma in dienst is bij het leerbedrijf waar zij tijdens hun opleiding werkten, ten opzichte van alle gediplomeerden van wie het leerbedrijf bekend is (c/a).

% verliet na een jaar het leerbedrijf / bleef langer dan een jaar bij het leerbedrijf: dit percentage geeft de afname weer in het aantal gediplomeerden dat na twee jaar bij hun leerbedrijf werkte, vergeleken met het aantal één jaar na diplomeren (e/c). Ervan uitgaande dat de gediplomeerden die twee jaar na hun afstuderen werkzaam waren bij het leerbedrijf, daar één jaar na hun afstuderen ook werkzaam waren, kan dit percentage geïnterpreteerd worden als het aandeel dat na een jaar bij het leerbedrijf werken is vertrokken¹. Het resterende percentage (d/c) kan worden gezien als het aandeel dat langer dan één jaar bij hun leerbedrijf werkte.

1.2 Kanttekeningen

Aantallen en percentages hebben alleen betrekking op betaalde stages. Het is met de microdata niet mogelijk om voor iedere gediplomeerde het leerbedrijf te achterhalen. Hierdoor kan voor een deel van de gediplomeerden niet worden vastgesteld of zij bij hun leerbedrijf zijn blijven werken. Alleen wanneer er sprake is van een betaalde stage of leerbaan kan dat in de microdata teruggesevonden worden. Met name voor bol'ers is daarom van een groot aantal het leerbedrijf niet geregistreerd. Ter illustratie: in 2021/2022 waren er 48.670 bol-gediplomeerden. Van 59% (28.710) van hen is het leerbedrijf geïdentificeerd. Van de 35.000 bbl-gediplomeerden is daarentegen van 93% (32.600) een leerbedrijf gevonden. In Tabel 1 en Tabel 2 in de bijlagen (4.2) is voor alle gepresenteerde resultaten te zien van hoeveel (procent van de) gediplomeerden het leerbedrijf bekend is.

Wegens de exportregels van het CBS zijn aantallen afgerond op veelvouden van vijf en zijn cellen met minder dan 10 waarnemingen leeggelaten. Om betekenisvolle inzichten te verkrijgen zijn de percentages alleen berekend wanneer van minimaal 50 gediplomeerden het leerbedrijf bekend is, wat resulteert in een maximale foutmarge van 4%. In gevallen waar minder dan 10 gediplomeerden bij het leerbedrijf werken, is dit vervangen door 5, wat een maximale foutmarge van 10% oplevert. De aantallen waarop de percentages gebaseerd zijn, zijn ook te vinden in Tabel 1 en Tabel 2 in de bijlagen (4.2).

¹ Het is met deze data niet mogelijk te achterhalen of gediplomeerden die twee jaar na diplomeren bij het leerbedrijf werkzaam zijn, dat ook al één jaar eerder waren. Mogelijk zijn sommigen pas later jaar bij het leerbedrijf in dienst gegaan.

1.3 Vergelijking eerdere resultaten

SBB heeft eerder een inschatting gemaakt van het aandeel gediplomeerden dat na hun opleiding bij hun leerbedrijf in dienst is gebleven, om de kans op werk te berekenen. Deze inschatting was destijds gebaseerd op het Schoolverlatersonderzoek MBO van DUO Onderwijsonderzoek & Advies, dat per studiejaar 2020-2021 is beëindigd. Niet alle mbo-instellingen namen echter deel aan dit onderzoek, en de respons was onvolledig, waardoor de berekende percentages niet representatief waren voor alle mbo-gediplomeerden. Hierdoor is het niet zinvol om deze gegevens te vergelijken met de huidige rapportage. Om ontwikkelingen over een bepaalde periode te beoordelen, kunnen de gegevens van verschillende diplomajaren in de data die voor dit rapport zijn gebruikt met elkaar worden vergeleken.

1.4 Aanvullend dashboard

In dit [bijbehorende dashboard](#) zijn de percentages uit dit rapport, en aantallen waarop deze zijn gebaseerd, in meer detail te bekijken. Het dashboard biedt informatie op het niveau van marktsegmenten en kwalificaties, en maakt ontwikkelingen over tijd inzichtelijk.

2 Resultaten

2.1 Overkoepelende inzichten en ontwikkelingen

Bijna de helft (44%) van alle gediplomeerden uit 2021/2022 werkte een jaar na diplomeren bij hun voormalig leerbedrijf.

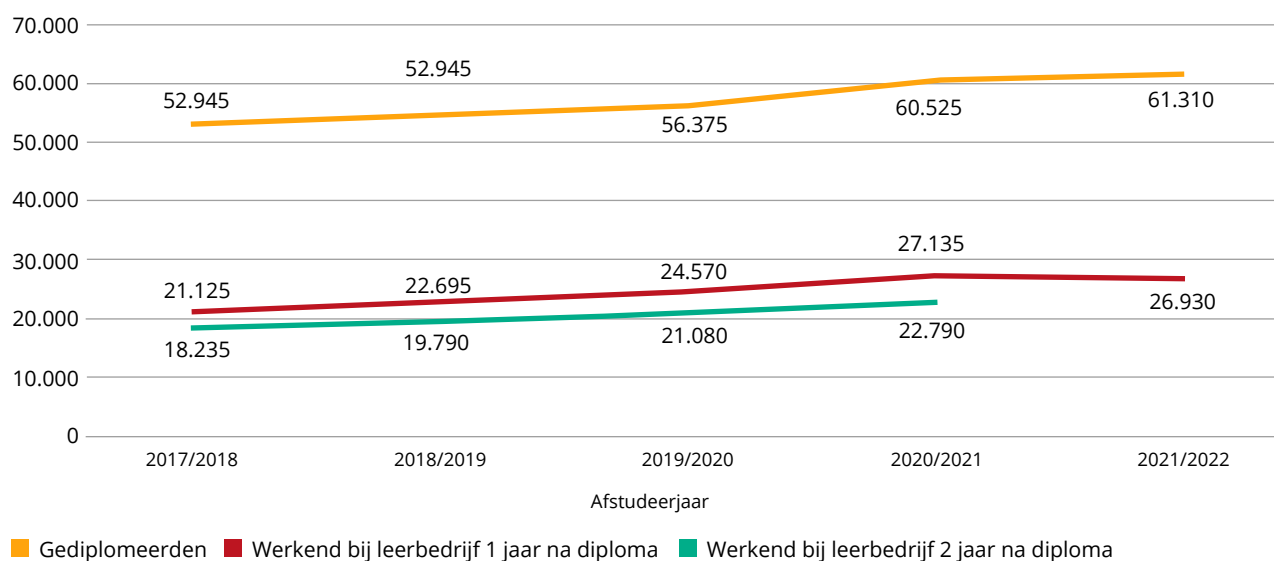
In het diplomajaar 2021/2022 is van 61.310 studenten tijdens hun opleiding een betaalde stage (bol) of leerwerkplek (bbl) geregistreerd. Een jaar na afstuderen werkten 26.930 van hen nog bij hetzelfde leerbedrijf. Dit betekent dat 44% van de studenten bij hun leerbedrijf zijn blijven werken na het afstuderen. Dit aantal en percentage nam toe vanaf het diplomajaar 2017/2018 (21.125 – 40%) tot 2020/2021 (27.135 - 45%), maar daalde weer licht voor gediplomeerden uit 2021/2022. Zie Figuur 2 voor de aantallen per diplomajaar.

Van degenen die één jaar na afstuderen bij het leerbedrijf werkten, werkte vijf op de zes (84%) er twee jaar na diplomeren nog steeds. Een op de zes (16%) had het bedrijf na een jaar verlaten.²

Van gediplomeerden uit 2020/2021 werkte één jaar na diplomeren 27.135 bij hun voormalig leerbedrijf. Na twee jaar waren dat er nog 22.790. Dit betekent dat 84% van de gediplomeerden die één jaar na diplomeren bij een leerbedrijf waren blijven werken, er twee jaar na diplomeren nog steeds werkte, terwijl 16% was vertrokken. De afname in de twee jaren na diplomeren is iets hoger dan in de twee voorgaande diplomajaren; voor gediplomeerden uit 2019/2020 was dit 14%, voor gediplomeerden uit 2018/2019 en 13%.

Dat de afgelopen jaren een groter deel van degenen die bij het leerbedrijf zijn blijven werken na een jaar is vertrokken zou mogelijk verklaard kunnen worden door arbeidsmarktkrapte waardoor het voor leerbedrijven lastiger is om werknemers langdurig vast te houden. Ook zou het kunnen wijzen op een afnemende binding met (leer)bedrijven of een juist een verminderde behoefte vanuit de (leer)bedrijven zelf om deze werknemers in dienst te houden.

Figuur 2 Het aantal gediplomeerden en aantal werkenden bij het leerbedrijf 1 en 2 jaar na diplomeren per diplomajaar³

² We hebben op dit moment geen informatie hoe het verloop in het algemeen is.

³ *Opmerking.* Aantallen zijn afgerond op vijftallen. Het aantal gediplomeerden gaat enkel over de gediplomeerden waarvan het leerbedrijf teruggevonden kon worden in de microdata.

2.2 Verschillen in het aandeel dat één jaar na diplomeren bij het leerbedrijf is blijven werken

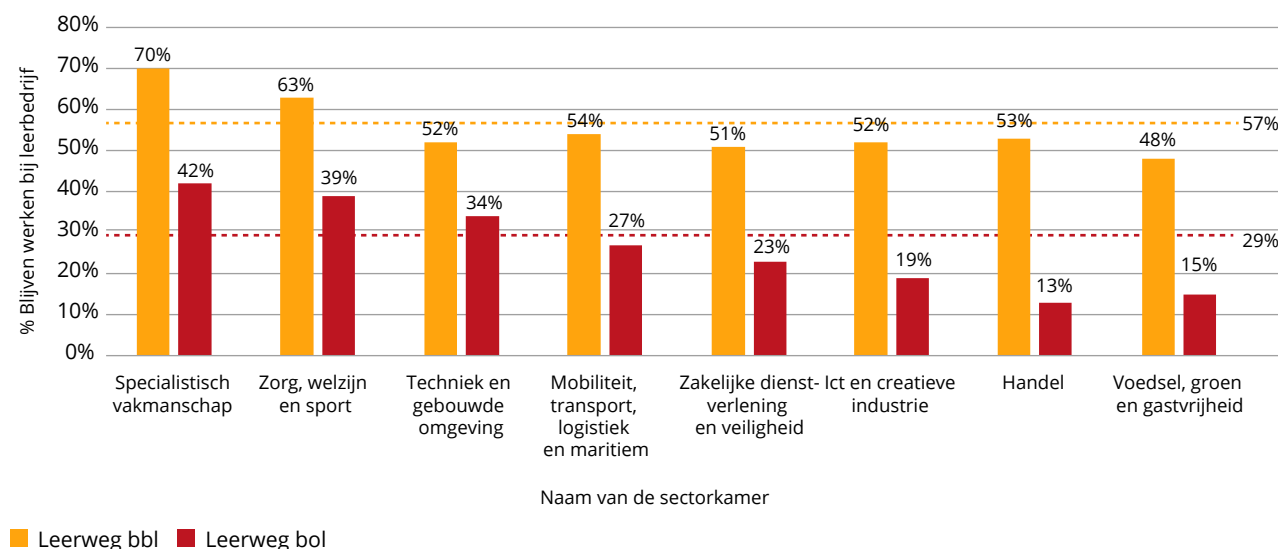
Er zijn verschillen in het aandeel dat één jaar na diplomeren is blijven werken bij het leerbedrijf. Hieronder beschrijven we de verschillen naar soort opleiding (leerweg, sectorkamer en opleidingsniveau).

Gediplomeerden bleven vaker werken bij een leerwerkbaan (bbl) (57%) dan bij een stageplek (bol) (29%).

Van de gediplomeerden uit 2021/2022 met een leerwerkbaan (bbl) werkte 57% (18.660 gediplomeerden) één jaar na diplomeren bij het leerbedrijf waar ze tijdens hun opleiding werkzaam waren. Voor betaalde stages (bol) was dit 29% (8.270 gediplomeerden). In elke sectorkamer is het aandeel bbl'ers dat bij het leerbedrijf is blijven werken hoger dan dat van bol'ers, hoewel de exacte percentages variëren (zie Figuur 3).

De verschillen tussen leerwegen zouden kunnen komen doordat bbl'ers tijdens hun opleiding al in dienst zijn bij het leerbedrijf, in tegenstelling tot bol'ers. Ook besteden bbl-studenten tijdens hun opleiding meer tijd op de werkvloer dan bol-studenten. Daarnaast wordt een bbl-opleiding vaak betaald door de werkgever, wat zou kunnen suggereren dat de werkgever de intentie heeft om de student na de opleiding in dienst te houden.

Figuur 3 Het aandeel (%) gediplomeerden uit 2021/2022 dat één jaar na diplomeren bij het leerbedrijf werkte naar sectorkamer en leerweg

Opmerking. De stippellijn toont het percentage per leerweg ongeacht de sectorkamer.

In de sectorkamers Specialistisch vakmanschap en Zorg, welzijn en sport zijn gediplomeerden vaker bij hun leerbedrijf blijven werken, terwijl dit in de sectorkamers Handel en Voedsel, groen en gastvrijheid minder vaak het geval was.

In de sectorkamers Specialistisch vakmanschap, Zorg, welzijn en sport en Techniek en gebouwde omgeving zijn in alle geobserveerde jaren meer bol-gediplomeerden één jaar na diplomeren bij hun stagebedrijf werken dan in andere sectorkamers. In Voedsel, groen en gastvrijheid, Handel en Ict en creatieve industrie was dit juist minder. Zie figuur 3 voor percentages voor gediplomeerden uit 2021/2022.

Wat betreft bbl-studenten zijn de verschillen tussen sectorkamers minder uitgesproken, al was ook binnen deze leerweg het percentage gediplomeerden dat bij het leerbedrijf bleef werken hoger voor Specialistisch vakmanschap en Zorg, welzijn en sport. Om de verschillen tussen sectorkamers in perspectief te plaatsen, is het belangrijk om te realiseren dat er aanzienlijke verschillen zijn in het aantal gediplomeerden. In Tabel 2 in bijlage 3.2 zijn de absolute aantallen per sectorkamer weergegeven.

Op basis van deze gegevens is het onduidelijk waardoor de verschillen tussen sectorkamers zijn ontstaan. Mogelijk kunnen deze verschillen worden verklaard door de hoge vraag naar personeel in de zorg- en technieksector. Voor Specialistisch vakmanschap kan een mogelijke verklaring zijn dat er minder keuze is in andere bedrijven (in de buurt) waar gediplomeerden aan de slag kunnen gaan.

Gediplomeerden van niveau 2-opleidingen zijn relatief het minst vaak bij het leerbedrijf blijven werken.

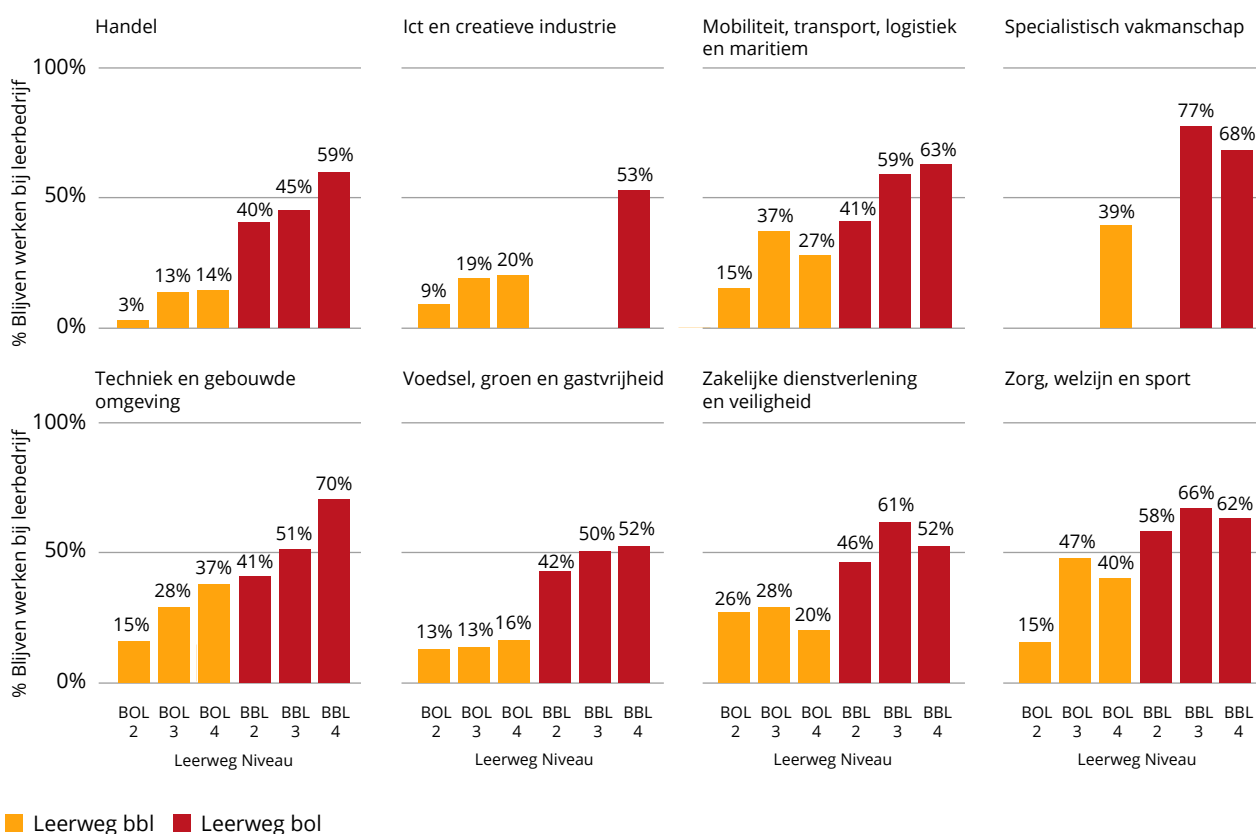
In veel sectorkamers was voor stagiairs (bol) het aandeel gediplomeerden dat één jaar na diplomeren bij het leerbedrijf is blijven werken het hoogst onder niveau 3-gediplomeerden. In de sectorkamers Handel, ICT en creatieve industrie, Techniek en gebouwde omgeving en Voedsel, groen en gastvrijheid, waren juist relatief meer niveau 4-gediplomeerden bij het leerbedrijf blijven werken.

Voor leerwerktrajecten (bbl) was het aandeel dat bij het leerbedrijf is blijven werken over het algemeen het hoogst voor niveau 4. Enkel Zakelijke dienstverlening en veiligheid, Zorg, welzijn en sport en Specialistisch vakmanschap wijken af: daar bleven juist meer niveau 3 gediplomeerden bij het leerbedrijf werken.

Bij beide leerwegen was het aandeel dat bij het leerbedrijf bleef werken het laagst voor niveau 2-gediplomeerden. Dit geldt voor alle sectorkamers, met uitzondering van bol'ers in Zakelijke dienstverlening en veiligheid, daar was dit juist het laagst voor niveau 4.

De bevinding dat het percentage dat bij het leerbedrijf blijft werken over het algemeen lager is voor niveau 2-gediplomeerden komt overeen met eerder onderzoek dat aantoont dat de arbeidsmarktperspectieven van niveau 2-afgestudeerden doorgaans minder gunstig zijn dan die van afgestudeerden op niveau 3 en 4 (Bussink et al., 2023). Op basis van deze gegevens is het onduidelijk waarom dit het geval is, maar omdat deze analyse alleen betrekking heeft op gediplomeerden die niet verder studeren kunnen deze verschillen in ieder geval niet worden toegeschreven aan verschillen in de mate van doorstuderen.

Figuur 4 Het aandeel (%) gediplomeerden uit 2021/2022 dat één jaar na diplomeren bij het leerbedrijf werkte naar sectorkamer, leerweg en opleidingsniveau

2.3 Verschillen in het aandeel dat na een jaar het leerbedrijf heeft verlaten

Er zijn ook verschillen zichtbaar tussen groepen gediplomeerden in de afname van het aantal dat in het tweede jaar na diplomering bij het leerbedrijf werkt, vergeleken met het eerste jaar. Hieronder beschrijven we de verschillen in het aandeel gediplomeerden dat na het eerste jaar na diplomeren het leerbedrijf verlaat of langer dan één jaar blijft werken, uitgesplitst naar type opleiding (leerweg, sectorkamer en opleidingsniveau).

Bol'ers die bij het leerbedrijf zijn blijven werken, bleven vaker langer dan één jaar dan bbl'ers.

Voor bbl'ers die in 2020/2021 hun diploma hebben gehaald werken twee jaar na diplomeren 3.340 minder bij hun leerbedrijf dan één jaar na diplomeren. Dit betekent dat 82% van de bbl'ers die één jaar na diplomeren bij het leerbedrijf werkten, daar twee jaar na diplomeren nog steeds werkte, terwijl 18% na het eerste jaar was vertrokken.

Voor bol'ers uit dit diplomajaar is het aantal dat twee jaar na diplomeren bij het leerbedrijf werkzaam met 905 personen afgenomen ten opzichte van één jaar na diplomeren. Van bol'ers is dus een groter deel, 88%, langer dan één jaar bij het leerbedrijf blijven werken en is slechts 12% na een jaar vertrokken. In alle sectorkamers, behalve ICT en creatieve industrie, zijn bol'ers vaker langer dan één jaar bij het leerbedrijf gebleven dan bbl'ers (zie Figuur 5).

Hoewel bol'ers minder vaak na één jaar nog bij hun leerbedrijf werkten (zie 2.2), bleven zij, wanneer ze dat wel deden, vaker voor een langere periode aan het bedrijf verbonden. Dit verschil kan mogelijk verklaard worden doordat bbl'ers tijdens de opleiding al een paar jaar in dienst zijn van het leerbedrijf, terwijl het dienstverband van een bol-student over het algemeen na diplomering zal starten. De bbl'er is hierdoor mogelijk eerder toe aan een volgende stap in de carrière.

Bol'ers met een niveau 2-diploma zijn relatief het vaakst langer dan één jaar in dienst gebleven.

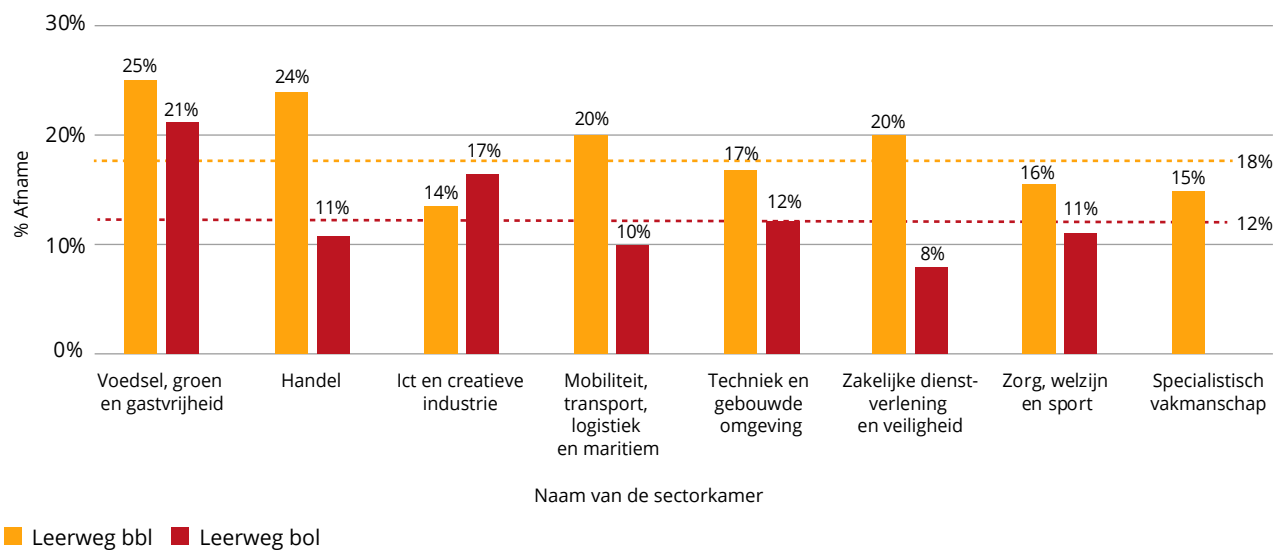
Van de gediplomeerden uit 2020/2021 is voor bol'ers met een niveau 2-diploma het aantal dat bij het leerbedrijf werkt twee jaar na diplomeren met slechts 3% afgenomen ten opzichte van één jaar na diplomeren. Met andere woorden; 97% van degenen die één jaar na diplomeren bij het leerbedrijf werkten, werkte daar twee jaar later nog steeds. Voor niveau 3- en niveau 4-gediplomeerden was de uitstroom groter, met respectievelijk 12% en 13%. Het is echter belangrijk om te vermelden dat het aantal gediplomeerden dat na één jaar nog bij hun leerbedrijf werkte aanzienlijk verschilde per niveau: in 2021/2022 waren dit 515 gediplomeerden op niveau 2, tegenover 1935 op niveau 3 en 5095 op niveau 4.

Bij bbl'ers zijn de verschillen tussen opleidingsniveaus in de afname in de jaren na diplomeren kleiner: voor niveau 2 was de afname 19%, voor niveau 3 was dit 18% en voor niveau 4 17%.

In de sectorkamers Voedsel, groen en gastvrijheid en Handel bleven gediplomeerden die bij het leerbedrijf zijn blijven werken het minst vaak langer dan één jaar.

Voor bbl'ers in de sectorkamers Voedsel, groen en gastvrijheid en Handel was de afname in de twee jaren na diplomeren het grootst. De percentages van 25% en 24% tonen dat bijna een kwart van degenen die één jaar na diplomeren bij het leerbedrijf zijn blijven werken het jaar erna is vertrokken. Ook voor bol'ers is de afname het grootst voor de sectorkamer Voedsel, groen en gastvrijheid.

Figuur 5 Afname (%) in het aantal gediplomeerden (2020/2021) dat na twee jaar bij hun leerbedrijf werkte, vergeleken met het aantal één jaar na diplomeren, per leerweg en sectorkamer.

Opmerking. De stippellijn toont per leerweg de afname ongeacht de sectorkamer.

3 Bibliografie

Bussink, H., Van Der Ven, K., & Klinker, I. (2023). *De arbeidsmarktpositie van MBO afgestudeerden*. SEO.
<https://www.seo.nl/wp-content/uploads/2023/07/2023-67-Eindrapport-Studie-Werk-mbo-2.pdf>

4 Bijlagen

4.1 Onderzoeksverantwoording SEO

ONDERZOEKS- VERANTWOORDING BIJ DATALEVERING AAN SBB

DOORSTROOM VAN BOL'ERS EN BBL'ERS VANUIT HET
LEERBEDRIJF

ONDERZOEKSVERANTWOORDING

seo • economisch onderzoek

AUTEURS

KOEN VAN DER VEN EN DANIEL PRITSCH

IN OPDRACHT VAN

SBB

AMSTERDAM, 10 JULI 2024

SEO-notitie nr. 2024-96

Informatie & Disclaimer

SEO Economisch Onderzoek heeft op de verkregen informatie en data geen onderzoek uitgevoerd dat het karakter draagt van een accountantscontrole of due diligence. SEO is niet verantwoordelijk voor fouten of omissies in de verkregen informatie en data.

Copyright © 2024 SEO Amsterdam.

Alle rechten voorbehouden. Het is geoorloofd gegevens uit dit rapport te gebruiken in artikelen, onderzoeken en collegesyllabi, mits daarbij de bron duidelijk en nauwkeurig wordt vermeld. Gegevens uit dit rapport mogen niet voor commerciële doeleinden gebruikt worden zonder voorafgaande toestemming van de auteur(s). Toestemming kan worden verkregen via secretariaat@seo.nl.

Roetersstraat 29
1018 WB, Amsterdam

+31 20 399 1255
secretariaat@seo.nl
www.seo.nl

Onderzoeksverantwoording

Deze onderzoeksverantwoording hoort bij het onderzoek van SEO voor SBB naar de mate waarin BOL'ers en BBL'ers na afstuderen bij het leerbedrijf blijven werken. Doel van het onderzoek is inzicht bieden na welke opleidingen (op verschillende aggregatieniveaus) mbo-studenten blijven werken bij het leerbedrijf. Met die gegevens kan de kans op een baan beter worden weergegeven in de informatievoorziening van SBB. Het onderzoek maakt gebruik van de CBS Microdata. Daarmee koppelen we gegevens over de onderwijsinschrijvingen van DUO aan gegevens over de arbeidsmarkt uit de polisadministratie van het UWV. Deze onderzoeksverantwoording begint met een beschrijving van de opzet van het onderzoek, gevolgd door een beschrijving van het opgeleverde databestand.

Opzet van het onderzoek

Doelpopulatie

Dit onderzoek richt zich op mbo-gediplomeerden in de volgende studiejaren:

- 2017-2018
- 2018-2019
- 2019-2020
- 2020-2021
- 2021-2022

De doelpopulatie bestaat uit gediplomeerden van BOL en BBL op niveau 2 tot en met 4, die niet verder studeren. Dat houdt in dat de volgende groepen gediplomeerden buiten de doelpopulatie vallen:

- Gediplomeerden entreeopleidingen
- Extraneï
- Doorstudeerders (degenen met een onderwijsinschrijving in het studiejaar volgend op het studiejaar van afstuderen)

Entreeopleidingen zijn opleidingen op maat bedoeld voor jongeren zonder middelbareschooldiploma. Deze zijn voornamelijk bedoeld als opmaat naar een vervolg mbo-opleiding. Een entreediploma is ook geen startkwalificatie. Extraneï zijn een aparte groep, waarvan het ook niet bekend is welke leerweg zij hebben gevolgd. En doorstudeerders stromen nog niet door naar de arbeidsmarkt.

Stageplek (BOL) of leerwerkplek (BBL) tijdens de studie

Voor de stageplek van BOL'ers richten we ons op de betaalde stages die de student in de 24 maanden vóór afstuderen had. Betaalde stages worden als een aparte categorie aangeduid in de polisadministratie. Een stage is een dienstverband waarbij volgens de CBS-definitie iemand in het kader van de opleiding tewerkgesteld is, minder dan een marktconforme beloning ontvangt en daarom in fictieve dienstbetrekking is. Alleen betaalde stages zijn aangeduid. Onbetaalde stages komen niet voor in de polisadministratie, omdat hier geen sprake is van een arbeidsovereenkomst. Daarmee neemt dit onderzoek nadrukkelijk **niet** de onbetaalde stages van BOL'ers mee.

Voor de leerwerkplek van BBL'ers richten we ons op dezelfde betaalde stageplekken als voor BOL'ers, maar vooral ook reguliere dienstverbanden van minstens 0,6 fte die de student in de 24 tot 3 maanden vóór afstuderen had. Bij

ONDERZOEKSVERANTWOORDING BIJ DATALEVERING AAN SBB

2

BBL is er in principe altijd sprake van een arbeidsovereenkomst tussen student en werkgever, vanwege de aard van deze opleiding. Een reguliere baan is een baan die niet in de categorie DGA, WSW'er, uitzendkracht, oproepkracht of stage valt. De overblijvende soort baan heet in de polisadministratie 'rest', maar bestaat in feite uit reguliere of niet-bijzondere banen. Door alleen reguliere banen van minstens 0,6 fte mee te nemen, proberen we bijbanen buiten beschouwing te laten. De banen in de 3 maanden voor afstuderen laten we ook buiten beschouwing. Dit is relevant indien studenten al vóór hun officiële afstudeerdatum met een fulltimebaan beginnen. Die banen willen we niet als leerwerkbaan bestempelen. Voor enkele BBL'ers is er echter alleen sprake van een dienstverband in de vorm van een bepaalde stage. In dat geval houden we dat dienstverband aan als de leerwerkplek. Wanneer er zowel sprake is van een stage-dienstverband als een reguliere baan van minstens 0,6 fte, bestempelen we beide als (potentiële) leerwerkplek.

Van de stageplek of leerwerkplek bepalen we bij welk bedrijf de baan of stage was. Dit bestempelen we als het leerbedrijf van de student. Het is mogelijk dat een student in deze periode bij meerdere bedrijven een reguliere baan of betaalde stage had. In dat geval beschouwen we al deze bedrijven als leerbedrijven van de student.

Baan na afstuderen

De arbeidsmarktsituatie van de gediplomeerden brengen we op twee peilmomenten in kaart: 12 maanden na afstuderen en 24 maanden na afstuderen. Allereerst brengen we in kaart of de gediplomeerden een reguliere baan van minstens 0,6 fte hebben. Vervolgens kijken we of deze baan bij hetzelfde bedrijf is als het leerbedrijf (of één van de leerbedrijven in het geval van meerdere) tijdens de studie zoals hierboven aangeduid. Dit doen we door de identifier van de werkgever van de baan na afstuderen te vergelijken met de identifier(en) van de werkgever van de stage-/leerwerkplek.

Opbouw databestand

Het databestand is opgeleverd naar verschillende aggregatieniveaus, omdat door de exportrestricties van het CBS geen resultaten voor groepen (kwalificaties) kleiner dan 10 waarnemingen mogelijk zijn. De aggregatieniveaus zijn:

1. Data per kwalificatie (ongecusterd)
2. Kwalificaties clusteren met de twee voorliggende jaren, zodat een totaal over 3 jaren wordt gepresenteerd.
3. Clusteren met de kwalificaties met hetzelfde mbo-niveau binnen het dossier.
4. Clusteren met hetzelfde mbo-niveau binnen het dossier met de twee voorliggende jaren, zodat een totaal over 3 jaren wordt gepresenteerd.
5. Clusteren met het gehele dossier.
6. Clusteren met hetzelfde mbo-niveau binnen het marktsegment.
7. Clusteren met hetzelfde mbo-niveau binnen de sectorkamer.
8. Clusteren met de hele sectorkamer.

Elk tabblad begint met enkele kenmerken van de opleiding. Afhankelijk van het clusterniveau zijn niet alle kenmerken van de opleiding weergegeven. Waar relevant worden de volgende kenmerken weergegeven:

- Crebocode (kwalificatie)
- Leerweg (BOL of BBL)
- Niveau (2 t/m 4)
- Dossiercode (behorend bij kwalificatie)
- Naam van dossier

ONDERZOEKSVERANTWOORDING BIJ DATALEVERING AAN SBB

3

- Marktsegment (behorend bij kwalificatie)
- Naam van marktsegment
- Sectorkamer (behorend bij kwalificatie)
- Naam van sectorkamer
- Aantal (N) afstudeerders (aantal gediplomeerden exclusief doorstudeerders)

Daarna volgt een indicator tijdens de stage-/leerwerkplek:

- Aantal (N) met betaalde stage of reguliere baan in 24 maanden voor afstuderen

Hierbij gaat het, zoals beschreven, voor BOL'ers alleen om de betaalde stage. Bij BBL'ers gaat het daarnaast ook om reguliere banen van minstens 0,6 fte, waarbij de laatste 3 maanden voor afstuderen buiten beschouwing blijven.

Tenslotte volgen de indicatoren 1 en 2 jaar na afstuderen:

- Aantal (N) met reguliere baan (>0,6 fte) 12/24 maanden na afstuderen
- Aantal (N) met betaalde stage of reguliere baan in 24 maanden voor afstuderen en reguliere baan (>0,6 fte) 12/24 maanden na afstuderen
- Aantal (N) met reguliere baan (>0,6 fte) 12/24 maanden na afstuderen bij stagebedrijf/leerwerkplek

De eerste twee indicatoren geven belangrijke context om de derde indicator in te plaatsen. De tweede indicator geeft aan hoeveel gediplomeerden zowel een stage-/leerwerkplek hadden als een reguliere baan op het peilmoment na afstuderen. De derde indicator is de meest relevante: deze geeft aan hoeveel gediplomeerden nog steeds bij hun leerbedrijf werken.

Voor gediplomeerden in studiejaar 2021-2022 kunnen we niet voor het volledige cohort de arbeidsmarktsituatie na 2 jaar in kaart brengen, omdat deze gegevens voor 2024 nog niet beschikbaar zijn. Daarom zijn deze indicatoren voor dit cohort leeg.

Vanwege de exportregels van het CBS nemen we een tweetal maatregelen. Allereerst zijn alle cellen met minder dan 10 observaties vervangen door "<10". Ten tweede zijn alle aantallen afgerond op vijftallen. Daarmee voorkomen we dat er onthullingsgevaar is binnen een tabblad of tussen de tabbladen.

4.2 Tabellen

Tabel 1 **Aantallen en percentages totaal, per leerweg en per niveau**

Diplomajaar 2021/2022						Diplomajaar 2020/2021			
Leerweg	Niveau	Gediplomeerden waarvan leerbedrijf bekend		Werkzaam bij leerbedrijf 1 jaar na diplomeren		Werkzaam bij leerbedrijf 1 jaar na diplomeren	Werkzaam bij leerbedrijf 2 jaar na diplomeren	% bleef langer dan een jaar bij het leer-bedrijf	% verliet na een jaar het leerbedrijf
		Aantal	% van alle gediplomeerden	Aantal	% van gediplo-meerden waarvan leerbedrijf bekend				
BBL	2	6475	87%	2945	45%	3125	2545	81%	19%
	3	13815	95%	8045	58%	8710	7175	82%	18%
	4	12315	94%	7670	62%	7725	6410	83%	17%
	Totaal	32600	93%	18660	57%	19575	16135	82%	18%
BOL	2	3185	41%	535	17%	515	500	97%	3%
	3	5670	61%	1980	35%	1935	1705	88%	12%
	4	19845	63%	5740	29%	5095	4435	87%	13%
	Totaal	28710	59%	8270	29%	7560	6655	88%	12%
Totaal		61310	73%	26930	44%	27135	22790	84%	16%

Opmerking. Wegens de exportregels van het CBS zijn aantallen afgerond op veelvouden van vijf, en zijn cellen met minder dan 10 waarnemingen leeggelaten.

Tabel 2 **Aantallen en percentages per sectorkamer: totaal, per leerweg en per niveau**

Diplomajaar 2021/2022					Diplomajaar 2020/2021					
Naam van de sector-kamer	Leer-weg	Niveau	Gediplomeerden waarvan leerbedrijf bekend		Werkzaam bij leerbedrijf 1 jaar na diplomeren		Werkzaam bij leerbedrijf 1 jaar na diplomeren	Werkzaam bij leerbedrijf 2 jaar na diplomeren	% bleef langer dan een jaar bij het leer-bedrijf	% verliet na een jaar het leerbedrijf
			Aantal	% van alle gediplomeerden	Aantal	% van gediplo-meerden waarvan leerbedrijf bekend				
Handel	BBL	2	310	79%	125	40%	125	90	72%	28%
		3	445	85%	200	45%	240	180	75%	25%
		4	1110	95%	660	59%	635	500	79%	21%
		Totaal	1865	89%	980	53%	1005	765	76%	24%
	BOL	2	195	26%	<10	3%	<10	<10		
		3	225	32%	30	13%	20	25		
		4	1300	43%	180	14%	160	140	88%	12%
		Totaal	1720	39%	220	13%	185	165	89%	11%
Totaal	Totaal	3585	55%	1200	33%	1190	930	78%	22%	

Diplomajaar 2021/2022						Diplomajaar 2020/2021				
Naam van de sector-kamer	Leer-weg	Niveau	Gediplomeerden waarvan leerbedrijf bekend		Werkzaam bij leerbedrijf 1 jaar na diplomeren		Werkzaam bij leerbedrijf 1 jaar na diplomeren	Werkzaam bij leerbedrijf 2 jaar na diplomeren	% bleef langer dan een jaar bij het leer-bedrijf	% verliet na een jaar het leerbedrijf
			Aantal	% van alle gediplomeerden	Aantal	% van gediplo-meerden waarvan leerbedrijf bekend				
Ict en creatieve industrie	BBL	2	10		<10		<10	<10		
		3	30		15		25	25		
		4	190	95%	100	53%	80	65	81%	19%
		Totaal	230	94%	120	52%	110	95	86%	14%
	BOL	2	115	30%	10	9%	<10	<10		
		3	405	56%	75	19%	65	60	92%	8%
		4	3130	56%	625	20%	510	415	81%	19%
		Totaal	3655	55%	710	19%	575	480	83%	17%
Totaal	Totaal	3885	56%	830	21%	685	575	84%	16%	
Mobiliteit, transport, logistiek en maritiem	BBL	2	1015	81%	415	41%	490	390	80%	20%
		3	1400	96%	820	59%	890	720	81%	19%
		4	775	96%	485	63%	495	395	80%	20%
		Totaal	3190	90%	1720	54%	1880	1505	80%	20%
	BOL	2	235	44%	35	15%	35	40		
		3	245	58%	90	37%	80	75	94%	6%
		4	1160	81%	315	27%	245	215	88%	12%
		Totaal	1635	68%	440	27%	365	330	90%	10%
Totaal	Totaal	4825	82%	2160	45%	2245	1835	82%	18%	
Specia-listisch vakman-schap	BBL	2								
		3	110	100%	85	77%	75	65	87%	13%
		4	345	96%	235	68%	260	220	85%	15%
		Totaal	455	97%	320	70%	335	285	85%	15%
	BOL	2	<10		<10		<10	<10		
		3	<10		<10		<10	<10		
		4	90	40%	35	39%	30	20		
		Totaal	95	38%	40	42%	30	20		
Totaal	Totaal	550	76%	360	65%	365	305	84%	16%	
Techniek en gebouwde omgeving	BBL	2	2130	95%	865	41%	750	625	83%	17%
		3	4140	98%	2100	51%	2220	1835	83%	17%
		4	1560	99%	1090	70%	1090	920	84%	16%
		Totaal	7825	97%	4055	52%	4060	3380	83%	17%
	BOL	2	230	50%	35	15%	35	25		
		3	530	70%	150	28%	140	130	93%	7%
		4	2440	84%	910	37%	880	770	88%	12%
		Totaal	3200	78%	1095	34%	1060	930	88%	12%
Totaal	Totaal	11025	91%	5150	47%	5120	4310	84%	16%	

Diplomajaar 2021/2022						Diplomajaar 2020/2021				
Naam van de sector-kamer	Leer-weg	Niveau	Gediplomeerden waarvan leerbedrijf bekend		Werkzaam bij leerbedrijf 1 jaar na diplomeren		Werkzaam bij leerbedrijf 1 jaar na diplomeren	Werkzaam bij leerbedrijf 2 jaar na diplomeren	% bleef langer dan een jaar bij het leer-bedrijf	% verliet na een jaar het leerbedrijf
			Aantal	% van alle gediplomeerden	Aantal	% van gediplo-meerden waarvan leerbedrijf bekend				
Voedsel, groen en gast-vrijheid	BBL	2	910	84%	385	42%	485	360	74%	26%
		3	1635	92%	815	50%	810	600	74%	26%
		4	655	94%	340	52%	325	255	78%	22%
		Totaal	3205	90%	1540	48%	1620	1215	75%	25%
	BOL	2	280	22%	35	13%	20	10		
		3	520	34%	70	13%	50	35	70%	30%
		4	2215	57%	350	16%	285	235	82%	18%
		Totaal	3020	45%	455	15%	355	280	79%	21%
Totaal	Totaal	6225	61%	1995	32%	1975	1495	76%	24%	
Zakelijke dienst-verlening en veiligheid	BBL	2	500	84%	230	46%	310	235	76%	24%
		3	155	97%	95	61%	65	55	85%	15%
		4	290	95%	150	52%	135	115	85%	15%
		Totaal	940	89%	475	51%	510	410	80%	20%
	BOL	2	850	49%	225	26%	230	230	100%	0%
		3	1060	68%	300	28%	290	275	95%	5%
		4	2220	66%	440	20%	410	345	84%	16%
		Totaal	4130	62%	965	23%	930	855	92%	8%
Totaal	Totaal	5070	66%	1440	28%	1440	1265	88%	12%	
Zorg, welzijn en sport	BBL	2	1600	84%	925	58%	965	845	88%	12%
		3	5900	96%	3915	66%	4385	3695	84%	16%
		4	7390	93%	4610	62%	4705	3940	84%	16%
		Totaal	14890	93%	9450	63%	10055	8480	84%	16%
	BOL	2	1280	48%	195	15%	195	195	100%	0%
		3	2685	74%	1265	47%	1290	1105	86%	14%
		4	7290	65%	2885	40%	2575	2295	89%	11%
		Totaal	11255	64%	4345	39%	4060	3595	89%	11%
Totaal	Totaal	26145	78%	13795	53%	14115	12075	86%	14%	

Opmerking. Wegens de exportregels van het CBS zijn aantallen afgerond op veelvouden van vijf, en zijn cellen met minder dan 10 waarnemingen leeggelaten. Percentages zijn enkel berekend wanneer van meer dan 50 gediplomeerden het leerbedrijf bekend is. In gevallen waar minder dan 10 gediplomeerden bij het leerbedrijf werken, is dit vervangen door 5